

Provedbeni program Općine Marčana
2021. - 2025.

OPĆINA MARČANA

svibanj 2022.

Naručitelj izrade elaborata:

Općina Marčana

Izradio:

Tre Terre d.o.o. za inženjering i savjetovanje

Castropola 51, 52100 Pula

Sadržaj

1. Uvod.....	
1.1. Metodologija izrade.....	
1.2. Strategija.....	
2. Analiza postojećeg stanja.....	
2.1. Osnovni podaci.....	
2.1.1. Položaj i smještaj.....	
2.1.2. Općinska uprava i digitalizacija.....	
2.2. Društvo.....	
2.2.1. Demografski pokazatelji.....	
2.2.2. Predškolski odgoj i školsko obrazovanje.....	
2.2.3. Prirodna i kulturna baština.....	
2.2.4. Udruge civilnog društva.....	
2.2.5. Sportska infrastruktura.....	
2.2.6. Zdravstvena zaštita i socijalna skrb.....	
2.3. Gospodarstvo.....	
2.3.1. Indeks razvijenosti.....	
2.3.2. Tržište rada.....	
2.3.3. Poduzetništvo.....	
2.3.4. Poljoprivreda i ribarstvo.....	
2.3.5. Turizam.....	
3. Ciljevi i prioriteti razvoja.....	
4. Usklađenost prioriteta s ciljevima nacionalne razvojne strategije.....	
5. Mjere, aktivnosti i razvojni projekti.....	

1. Uvod

1.1. Metodologija izrade i zakonodavni okvir

Provedbeni program je kratkoročni akt strateškog planiranja, ključan za jedinice lokalne i područne samouprave (JLS), koji izrađuje i donosi izvršno tijelo JLS. Kao glavni provedbeni akt strateškog planiranja na lokalnoj razini osigurava upravnim tijelima JLS učinkovit i djelotvoran alat za provedbu posebnih ciljeva i prioriteta djelovanja te ostvarenje postavljene vizije razvoja. Sukladno odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 123/17) izrada provedbenih programa je obaveza JLS.

Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 89/18), definira sadržaj provedbenog programa JLS. Provedbeni program sadrži viziju i misiju JLS za mandatno razdoblje izvršnog tijela, opis razvojnih potreba i potencijala koji će se nastojati rješavati provedbom akta s popisom prioriteta djelovanja, odabir posebnih ciljeva iz povezanih, hijerarhijski viših akata strateškog planiranja za čiju provedbu se u provedbenom programu razrađuju mjere, popis mjera za provedbu odabranih posebnih ciljeva, podatke o planiranom roku provedbe mjera s utvrđenim ključnim aktivnostima i zadanim rokovima za pojedine aktivnosti, pokazatelje rezultata za svaku mjeru, s početnim i ciljnim vrijednostima za svaku pojedinu godinu tijekom razdoblja provedbe mjere, indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata te okvir za praćenje i izvještavanje.

Elementi sadržani u provedbenim programima JLS trebaju omogućiti praćenje ostvarenih rezultata i pravodobno uočavanje odstupanja od plana. Provedbeni program JLS-a moguće je ažurirati po potrebi u svrhu prilagođavanja promjenama u politici ili fiskalnom okruženju te nepredviđenim okolnostima.

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 123/17) uređen je sustav strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj na svim razinama upravljanja (nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) te način pripreme, izrade, provedbe, izvješćivanja, praćenja provedbe i učinaka te vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Obveza izrade provedbenih programa JLS temelji se na odredbama istoimenog zakona. Vlada Republike Hrvatske je 2018. godine donijela Uredbu o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, broj 89/2018). Obvezni sadržaj provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

propisan je Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 89/18).

1.2. Strategija

Provedbeni program Općine Marčana za razdoblje 2021.-2025. predstavlja kratkoročni strateški akt kojim će se definirati ciljevi, prioriteti i mjere te razvojni projekti Općine Marčana, a koji su usklađeni sa strateškim okvirom hijerarhijski viših akata, odnosno s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Nacionalna razvojna strategija je usklađena s višegodišnjem financijskim okvirom EU te aktima strateškog planiranja povezanim s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021-2027. definiranim Odlukom o utvrđivanju akata strateškog planiranja povezanih s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine, rokova donošenja i tijela zaduženih za njihovu izradu (Vlada Republike Hrvatske, KLASA: 022-03/20-04/352, URBROJ: 50301-05/16-20-6). Nacionalna razvojna strategija definira četiri razvojna smjera i strateške ciljeve (SC) unutar njih koji trebaju pridonijeti da Hrvatska što bolje iskoristi svoje potencijale da se otklone gospodarske i društvene štete prouzročene globalnom krizom i potakne što brži oporavak Hrvatske.

Razvojni smjer 1 „Održivo gospodarstvo i društvo“

SC1 - Konkurentno i inovativno gospodarstvo

SC2 - Obrazovani i zaposleni ljudi

SC3 - Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom

SC4 - Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske

Razvojni smjer 2: „Jačanje otpornosti na krize“

SC1 - Zdrav, aktivan i kvalitetan život

SC2 - Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji

SC3 - Sigurnost za stabilan razvoj

Razvojni smjer 3 „Zelena i digitalna tranzicija“

SC1 - Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost

SC2 - Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva

SC3 - Održiva mobilnost

SC4 - Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

Razvojni smjer 4 „Ravnomjeran regionalni razvoj“

SC1 - Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima

SC2 - Jačanje regionalne konkurentnosti

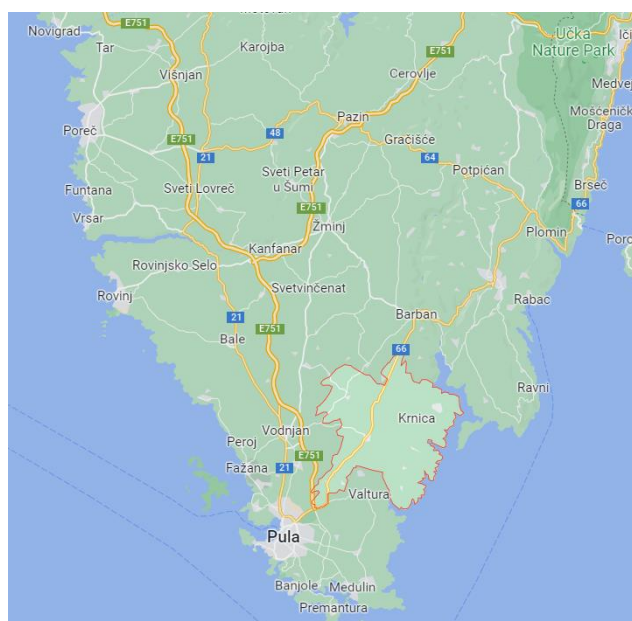
2. Analiza postojećeg stanja

2.1. Osnovni podaci

2.1.1. Položaj i smještaj

Lokacija: Istarska županija

Površina: 131 km²

Izvor: <https://maps.google.com/>, obrada Tre Terre d.o.o.

Općina Marčana nalazi se na području Istarske županije u jugoistočnom dijelu istarskog poluotoka, graniči sa gradovima Vodnjan i Pula te općinama Barban, Svetvinčenat i Ližnjan. Preko raškog zaljeva Općina Marčana graniči i s Općinom Raša na Labinštini.

U sastavu općine su 22 naselja: Belavići, Bratulići, Cokuni, Divšići, Filipana, Hreljići, Kavran, Krnica, Kujići, Lobarika, Mali Vareški, Marčana, Mutvoran, Orbanići, Pavićini, Peruški, Pinezići, Prodol, Rakalj, Šarići, Šegotići, Veliki Vareški. U sklopu teritorija naprijed navedenih naselja nalazi se veći broj naseljenih mjesta, i to: Balići, Biletići, Boduleri, Cetinići, Cveki, Dvori, Krnički porat, Krvavići, Kuftići, Kužinići, Livovići, Išići, Jovići, Jukići, Marusi, Matelići, Negričani, Radeki-Glavica, Radeki-Polje, Stancija Buršići, Stancija Celijska, Stancija Elijska, Stancija Peličeti, Stancija Stara, Škabići i Valtursko polje.

2.1.2. Općinska uprava

Tijela općine su Općinski načelnik i Općinsko vijeće.

Općinski načelnik bira se na neposrednim izborima sukladno Zakonu o lokalnim izborima ("Narodne novine", br. 144/12., 121/16. I 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.) Mandat općinskog načelnika traje 4 godine. Na lokalnim izborima održanim 16. svibnja 2021. godine, te ponovljenim na jednom biračkom mjestu 23. svibnja 2021. godine, za Općinskog načelnika izabran je Predrag Pliško.

Općinsko vijeće počevši od lokalnih izbora u 2013. godini čini 13 vijećnika izabranih na rok od 4 godine. Općinsko vijeće je predstavničko tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi akte u okviru djelokruga Općine, te obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i Statutom. Općinsko vijeće ima stalna i povremena radna tijela. Stalna radna tijela su odbori i povjerenstva. Stalna radna tijela Općinskog vijeća, u okviru svog djelokruga rada, razmatraju prijedloge odluka i drugih akata te druga pitanja koja su na dnevnom redu Općinskog vijeća i o njima daju Općinskom vijeću mišljenja i prijedloge. Stalna radna tijela Općinskog vijeća su: Mandatno povjerenstvo; Odbor za izbor i imenovanja; Odbor za Statut, Poslovnik i druge opće akte; Odbor za financije i gospodarski razvoj; Odbor za prostorno uređenje, komunalno gospodarstvo i zaštitu okoliša; Odbor za društvene djelatnosti; Odbor za predstavke i pritužbe građana.

Općina Marčana ima i Savjet mladih, kao savjetodavno tijelo Općinskog vijeća. Dana 19. siječnja 2021. godine u vijećnici Općine Marčana u Marčani, Marčana 158, održana je konstituirajuća sjednica Savjeta mladih Općine Marčana, na

kojoj su izabrani predsjednik i zamjenik predsjednika Savjeta mladih Općine Marčana.

Općinska uprava broji 10 zaposlenika. Na području Općine Marčana nije osnovano više upravnih tijela, već sve poslove obavlja Jedinostveni upravni odjel Općine Marčana. Jedinostveni upravni odjel obavlja računovodstvene poslove kako za Općinu Marčana, tako i za Mandalenu d.o.o. Marčana i Predškolsku ustanovu „Vrtuljak- Marčana“. U Jedinostvenom upravnom odjelu Općine Marčana obavljaju se i pojedini pravni i drugi stručni poslovi za Mandalena d.o.o. Marčana. Jedinostveni upravni odjel Općine dužan je svojim radom omogućiti ostvarivanje prava i potreba građana i pravnih osoba u skladu sa zakonom i Statutom. Jedinostveni upravni odjel Općine samostalan je u okviru svog djelokruga i za svoj rad odgovoran je načelniku i Općinskom vijeću za zakonito i pravodobno obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

Općina Marčana uključena je u rad LAG-a južna Istra. Lokalna akcijska grupa je oblik lokalno-privatnog partnerstva koje čine predstavnici lokalnih i regionalnih vlasti, privatnog sektora. Lokalna akcijska grupa – LAG“ Južna Istra“ predstavlja ruralno područje koje obuhvaća sljedeće jedinice lokalne samouprave: Gradovi Vodnjan i Rovinj, Općine Barban, Fažana, Ližnjan, Marčana, Svetvinčenat, Medulin, Bale i Kanfanar. Osnivanje LAG-a “Južna Istra“ započelo je registracijom u prosincu 2012 s ciljem promicanja ruralnog razvoja.

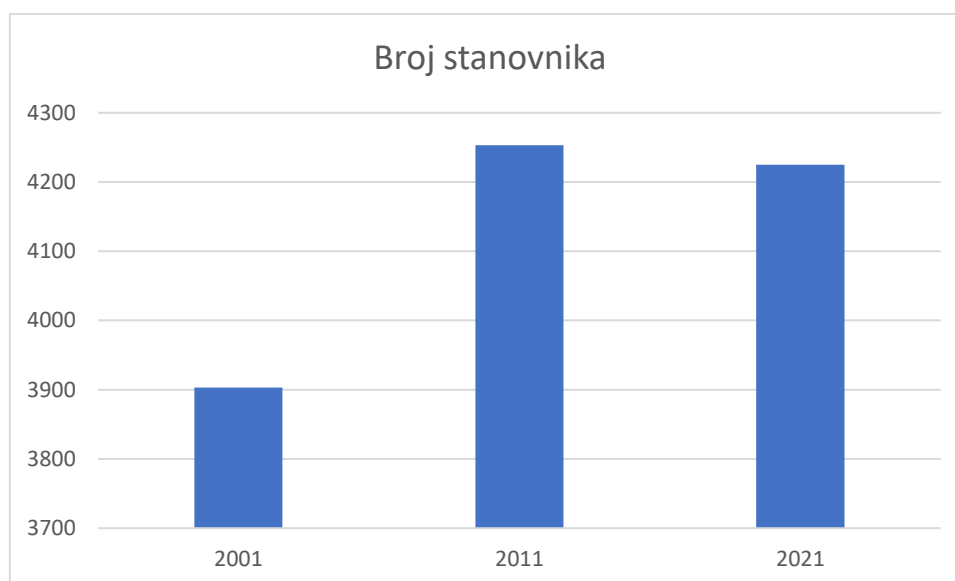
Ciljevi LAG-a „Južne Istre“ su osiguravanje resursa i znanja za napredak u razvoju ruralnog gospodarstva i lokalne zajednice; umrežavanja svih dionika kojima je u interesu doprinijeti razvoju ruralnih područja; korištenje i razvijanje postojećih potencijala za ruralni razvoj; dugoročno ostvarivanje održivog razvoja područja LAG-a; jačanje financijskih i ljudskih resursa za provedbu projekata ruralnog razvoja i korištenje fondova EU; briga o infrastrukturnom, ekološko-socijalnom, kulturnom i gospodarskom razvoju u širem ruralnom području.

2.2. Društvo

2.2.1. Demografski pokazatelji

Prema popisu stanovništva 2021. godine Državnog zavoda za statistiku na području Općine Marčana živi 4.225 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti na području Općine je 31,52 stanovnik po km².

Tijekom razdoblja od 20 godina, od 2001.-2021., broj stanovnika Općine povećao se za 9%. Struktura stanovništva ukazuje na podjednaki udio ženskog (51%) i muškog (49%) stanovništva.

Najbrojnije stanovništvo Općine se nalazi u dobnoj skupini od 40 do 49 i 50 do 59, što je u korelaciji sa županijskom razinom.

		Ukupno	Starost									
			0-4	5-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90+
Općina Marčana	Svi	4.253	204	598	449	577	584	661	528	427	204	21
	M	2.088	94	310	236	293	297	336	266	192	64	0
	Ž	2.165	110	288	213	284	287	325	262	235	140	21
Istarska županija	Svi	208.055	9.866	27.938	26.569	28.818	29.500	33.654	23.777	19.134	8.079	720
	M	101.162	5.101	14.348	13.594	14.877	14.567	16.566	11.331	8.088	2.523	167
	Ž	106.893	4.765	13.590	12.975	13.941	14.933	17.088	12.446	11.046	5.556	553

Izvor: <https://www.dzs.hr/>, obrada Tre Terre d.o.o.

2.2.2. Predškolski odgoj i školsko obrazovanje

Na području Općine Marčana djeluje Dječji vrtić „Vrtuljak Marčana“ te tri osnovne škole: Marčana, Krnica i Divšići. OŠ Marčana ima i Područni odjel Lobarika, dok OŠ Krnica ima razredni odjel u Raklju. Školske godine 2022./2023 upisano je 139 učenika u OŠ Marčana i 37 učenika u PO Lobarika. Za usporedbu s ranijim razdobljima, školske godine 2020./2021 upisano je 136 učenika u OŠ Marčana i 38 učenika u PO Lobarika, dok je školske godine 2021./2022 upisano 150 učenika u OŠ Marčana i 33 učenika u PO Lobarika. OŠ Krnica: 2020./2021.- 93 učenika, 2021./2022.- 95 učenika, 2022./2023. -98 učenika. OŠ Divšići u istom periodu 16 učenika.

Dječji vrtić „Vrtuljak Marčana“ zajedno s Područnim odjeljenjem u Raklju u pedagoškoj godini 2022./2023. ima 5 skupina sa 86 djece. To predstavlja porast u odnosu na zadnje dvije pedagoške godine: 2021./2022. - 5 skupina i 79 djece, 2020./2021. – 3 skupine i 59 djece.

2.2.3. Prirodna i kulturna baština

Na području Općine Marčana nema područja zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode. Prirodni resursi, okoliš i baština, te kulturno-povijesno naslijeđe i naslijeđe ljudskog rada na području Općine Marčana štite se izdvajanjem osjetljivih područja na način da se za njih propisuju posebne mjere zaštite i ograničenja.

Općina Marčana ima izrađenu konzervatorsku podlogu čiji sastavni dio je inventar kulturno-povijesne baštine koji uključuje klasifikaciju, mjere zaštite te pravnu regulativu. Sveukupno se u inventaru nalazi 58 lokaliteta podijeljenih na četiri kategorije: povijesne jezgre i graditeljski sklopovi; pojedinačna kulturna baština, sakralna, profana i etnološka; arheološki lokaliteti; ruralni graditeljski elementi, kultivirani krajolik i vizure.

2.2.4. Udruge civilnog društva

Prema Registru udruga Republike Hrvatske na području Općine Marčana djeluje 50 udruga koje su prikazane u sljedećoj tablici.

Naziv udruge	Djelatnost
Društvo sportske rekreacije „Budava“ Kavran	Sport
Muški odbojkaški klub Marčana	Sport
Konjički klub „Marčana“	Sport
Društvo sportske rekreacije „Krnički porat“	Sport
Kulturno umjetničko društvo „Mate Balota“	Kultura i umjetnost
Boćarski klub „Divšići kompanija Tešić“	Sport
Udruga umirovljenika općine Marčana	Socijalna djelatnost
Udruga Start	Zaštita zdravlja
Pikado klub „Marčanac“	Sport
Udruga „Marčanske maškare“ Marčana	Kultura i umjetnost
Udruga Bošnjaka branitelja domovinskog rata 1991-1995	Branitelji i stradalnici
Kulturno umjetničko društvo „Rakalj“	Kultura i umjetnost
Športsko ribolovna udruga „Kalavojna“	Sport
Športsko ribolovna udruga „Vinjola“	Sport
Udruga sportske rekreacije „Marčana“	Sport
Lovačka udruga „Marčana“	Sport

Udruga za glumačke vještine i kreativno stvaralaštvo „Pozornica&govornica“	Sport
Lovačko društvo „Kamenjarka“ Krnica	Sport
Udruga građana „Mali Vareški“	Kultura i umjetnost
Nogometni klub „Pomorac“	Sport
Konjički klub Pula	Sport
Škola nogometa Buba – mara	Sport
Hrvatski časnički zbor općine Marčana	Kultura i umjetnost
DVD općine Marčana	Zaštita i spašavanje
Poljoprivredna udruga Agro Marčana	Poljoprivreda
Paintball klub Proština 1921.	Sport
Pljočarski klub „45“ Paralela - Cetinići	Sport
Nogometni klub „Arne Peruški“	Sport
Udruga za zaštitu okoliša Raškog kanala i naselja u njegovom priobalju	Zaštita okoliša
Streljački klub časnika Pula	Sport
Nogometni klub „Marčana“	Sport
Susreti na dragom kamenu	Kultura i umjetnost
Udruga Murva – marčanska udruga razboritih vrijednih aktivista	Volonterstvo, razvoj lokalne zajednice
Društvo „Naša djeca“	Kultura i umjetnost
Streljački klub „Eustahije“	Sport
Dijabetička udruga „Istra“	Zaštita zdravlja
Konjički klub „Poje“	Sport
Udruga za prosperitet i razvoj Raklja	Kultura i umjetnost
Plesni klub „Infinity“	Sport
Općinski ogranak udruge hrvatskih dragovoljaca domovinskog rata općine Marčana	Branitelji i stradalnici
Zajednica sportskih udruga općine Marčana	Sport
Nogometni klub škola nogometa Mandalena	Sport
Odbojkaški klub „Marčana“	Sport
Vratarski kamp Cotić/Starčić	Sport
Udruga privatnih iznajmljivača općine Marčana	Turizam
Boćarski klub „Rakalj“	Sport
Mandina letica	Kultura i umjetnost
Udruga za promicanje umjetničkog stvaralaštva „Croaterra“	Kultura i umjetnost
Streljački klub „Istra“	Sport
Boćarski klub „Orbanići“	Sport

Izvor: <https://registri.uprava.hr/>, obrada Tre Terre d.o.o.

DVD Općine Marčana djeluje na području Općine Marčana, u svojem vlasništvu ima nekoliko vozila te koristi prostor u Krnici, na adresi Krnica 16B. DVD

Marčana također koristi zgrade u vlasništvu Općine Marčana u Krnici i Raklju za potrebe sastanaka i čuvanje opreme.

2.2.5. Sportska infrastruktura

Na području Općine Marčana koriste se 4 nogometna igrališta na kojem se takmiče mlađe, seniorske i veteranske ekipe u nogometu. Igrališta se nalaze u Marčani, Peruški, Krnici i Kujići. Sportska dvorana u Marčani u naravi je školska dvorana i njome se koriste učenici OŠ Marčana, odbojkaški klub Marčana te civilne udruge za potrebe rekreacije. Sportsku dvoranu u Krnici koriste sportske i civilne udruge za rekreaciju. Školskim asfaltiranim igralištima koriste se OŠ u Marčani, Divšići i Krnici kao i sportske udruge. Boćarska igrališta nalaze se u Orbanići, Divšići i Raklju i koriste ih sportske udruge za treninge i takmičenja. Zgradu bivše škole u Malim Vareškima koristi Društvo sportske rekreacije „Budava“ Kavran.

Na području Marčane funkcioniraju sljedeći sportski klubovi: nogometni klub Marčana, odbojkaški klub Marčana, muški odbojkaški klub Marčana, nogometni klub „Škola nogometa Mandalena“, konjički klub „Marčana“, Boćarski klub „Divšići kompanija Tešić“, Pikado klub „Marčanac“, nogometni klub „Pomorac“, Konjički klub Pula, nogometni klub „Arne Peruški“, boćarski klub „Rakalj“.

2.2.6. Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

Na području općine Marčana organizirana je zdravstvena zaštita na primarnoj razini kroz mrežu Istarskih domova zdravlja, koji je temeljni nositelj zdravstvene zaštite na primarnoj razini u Istarskoj županiji. U općini se nalazi jedan tim opće/obiteljske medicine te jedan tim patronaže. Hitna medicinska pomoć pruža se u okviru Nastavnog zavoda za hitnu medicinu istarske županije. Za sekundarnu razinu zdravstvene zaštite pacijenti gravitiraju Općoj bolnici Pula te Specijalnoj bolnici „Martin Horvat“ u Rovinju, obje osnovane od strane istarske županije.

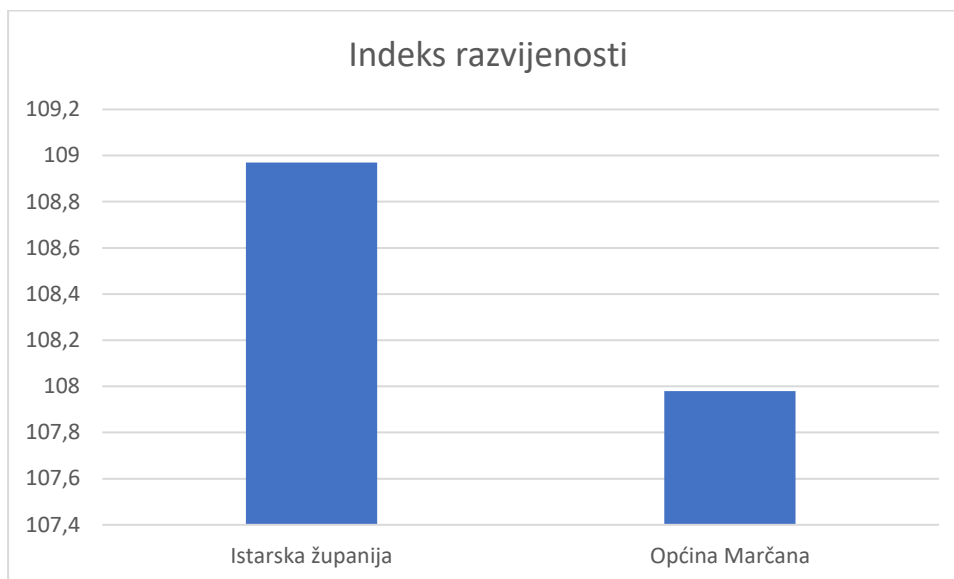
Trenutno postoje obiteljski domovi za starije Vita i Lean, ukupnog kapaciteta 40 ležajeva.

2.3. Gospodarstvo

2.3.1. Indeks razvijenosti

Indeks razvijenosti se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno – gospodarskih pokazatelja. Općina Marčana pripada VIII. skupini jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti 107,98.

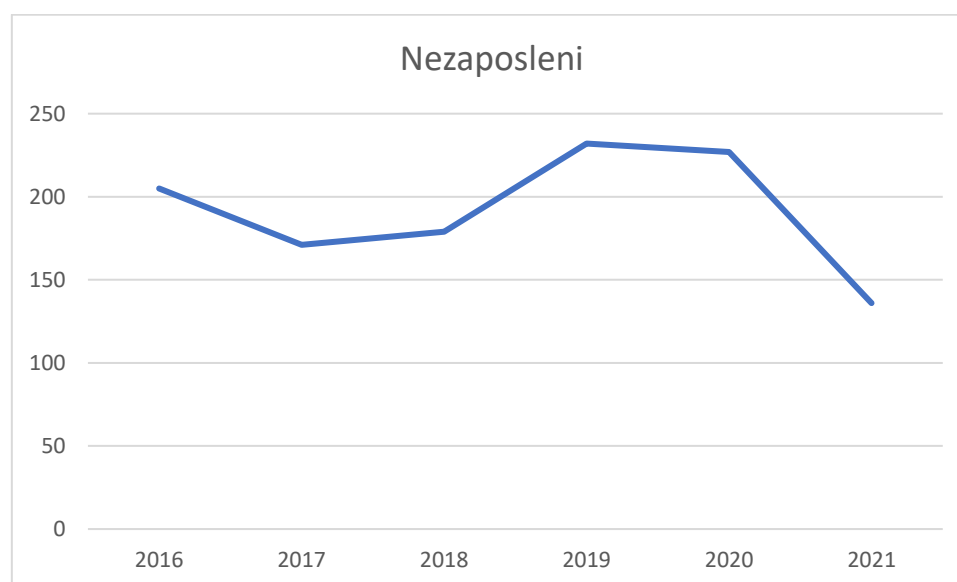
Istarska županija pripada IV. skupini prema indeksu razvijenosti koji iznosi 108,97.

Izvor: <https://razvoj.gov.hr/>, obrada Tre Terre d.o.o.

2.3.2. Tržište rada

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, na području Općine Marčana u 2021. godini bilo je 136 nezaposlenih osoba. U razdoblju od 2016. - 2021. godine broj nezaposlenih se smanjio za 44%.

Izvor: <https://www.hzz.hr/>, obrada Tre Terre d.o.o.

2.3.3. Poduzetništvo

U 2020. godini na području Općine Marčana bilo je registrirano 108 poslovnih subjekata, od kojih s aspekta veličine 100 pripada mikro te 8 u male poslovne subjekte. Na području Općine nema registriranih srednjih i velikih tvrtki. Po ostvarenim ukupnim prihodima 100 mikro tvrtka ostvarilo je 38,8 milijuna kn dok je 8 malih tvrtki ostvarilo 64,1 milijuna kn, što u zbroju čini ukupno ostvareni prihod od 102,9 milijuna kn. Navedene tvrtke zajedno imaju preko 360 zaposlenih.

Deset najvećih poslovnih subjekata po prihodima prikazani su u nastavku. Najveća tvrtka Krasa Metali d.o.o. bavi se obradom metala te joj je sjedište u Općini Marčana, no poslovanje tvrtke odvija se u industrijskoj zoni Pićan.

Naziv tvrtke	Prihodi	Dobit/gubitak	Broj zaposlenih
Krasa metali d.o.o.	19.782.003,00	126.555,34	85
Plin projekt d.o.o.	8.557.091,00	68.789,00	19
Vesna Lobarika	5.620.000,00	531.218,00	17
Kalavojna d.o.o.	6.005.859,00	136.244,00	12
Šarić projekt d.o.o.	2.944.116,00	109.324,00	6
Mandalena d.o.o.	2.595.743,00	-22.056,00	8
Merce trgovina d.o.o.	3.673.657,00	20.271,00	3
E & E d.o.o.	2.360.677,00	13.984,00	5
M Adler D d.o.o.	8.858.139,00	7.730.652,00	10
Mirp d.o.o.	1.067.289,00	108.831,00	3

Izvor: <https://sudreg.pravosudje.hr/>, obrada Tre Terre d.o.o.

2.3.4. Poljoprivreda i ribarstvo

Na području Općine Marčana aktivno funkcionira više od 180 malih poljoprivrednih gospodarstava. Većina OPG-ova su mali, čemu doprinosi i veličina poljoprivrednih čestica dostupna za ovu djelatnost. Isplativost poljoprivredne proizvodnje koja nadilazi osobne potrebe i izrazito ograničene tržišne bila bi moguća samo nakon nekog oblika okrupnjavanja proizvođača. Takve inicijative bi tehnički bile provedive zbog velike poljoprivredne površine Općine te povoljnih klimatskih uvjeta iz perspektive poljoprivrede. Poljoprivreda dakle ima priliku postati održiva pod uvjetom uvođenja novih trendova (ekološka proizvodnja, digitalizacija) te okrupnjavanja proizvođača u obliku zadruga ili sličnih udruženja. Dionicima u poljoprivredi važno je pratiti mogućnosti financiranja iz EU fondova kako bi povećali potencijal za modernizaciju i širenje.

Općina Marčana ima određenu tradiciju u stočarstvu, specifičnije u ovčarstvu te je trenutno treća u Istarskoj županiji po broju ovaca. Klima i konfiguracija terena ovog područja povoljni su za bavljenje stočarstvom.

Nadalje, općina Marčana ima značajnu obalnu liniju te tradiciju ribolova. Obzirom na općenito malo iskorištavanje potencijala istočne obale istre, potrebno je daljnje usmjeravanje općine na more i obalni pojas. Trenutno infrastruktura ne dozvoljava ozbiljnije bavljenje ribarstvom te je u narednom vremenu potrebno osigurati istu s ciljem osiguranja resursa za iskrcaj i otpremu robe.

2.3.5. Turizam

Indeks turističke razvijenosti za 2021. godinu za Općinu Marčana iznosi 27,50 i pripada II. kategoriji. Indeks turističke razvijenosti pokazuje stupanj turističke razvijenosti jedinica lokalne samouprave. Na temelju indeksa turističke razvijenosti, svi gradovi i općine su razvrstani u pet kategorija:

- I kategorija (ITR veći ili jednak 30) – 57 JLS
- II kategorija (ITR od 20 do 30) – 91 JLS
- III kategorija (ITR od 10 do 20) – 158 JLS
- IV kategorija (ITR od 0 do 10) – 206 JLS
- 0 kategorija (ITR jednak 0) – 44 JLS

Ove kategorije omogućavaju gradovima i općinama jednostavno praćenje promjena u stupnju turističke razvijenosti po svakom od pokazatelja, kao i planiranje njihova razvoja.

Nekadašnji model stupnja turističke razvijenosti je svrstavao destinacije u A, B, C i D razrede, a ovaj novi ima jedan razred više. Za izračun razvijenosti se koriste sljedeći parametri: ukupan broj postelja, broj postelja u hotelima, broj turističkih dolazaka, broj noćenja, broj zaposlenih u ugostiteljstvu i turizmu, broj postelja po stanovniku, broj postelja u hotelima po stanovniku, broj dolazaka po stanovniku, broj noćenja po stanovniku i udio zaposlenih u ugostiteljstvu i turizmu.

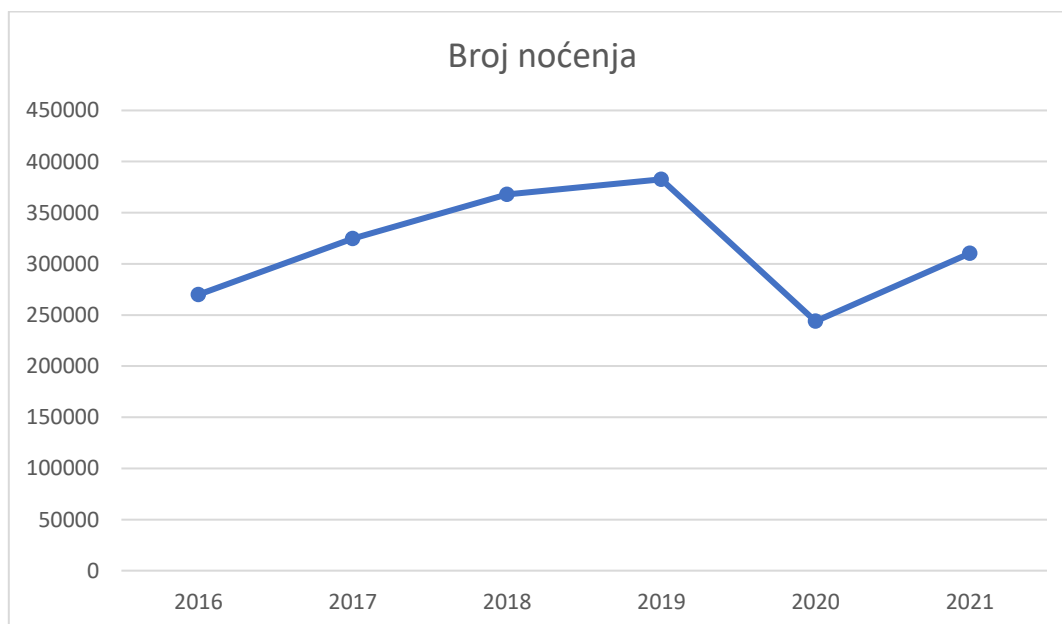
Navedeni pokazatelji za Općinu Marčana za 2021. godinu su prikazani u sljedećoj tablici.

Pokazatelji	2021.
Broj postelja	3.34

Broj postelja u hotelima	2.57
Broj turista	2.54
Broj noćenja	3.15
Broj zaposlenih u UGT djelatnosti	1.52
Broj postelja po stanovniku	3.11
Broj postelja u hotelima po stanovniku	2.95
Broj turista po stanovniku	2.91
Broj noćenja po stanovniku	2.82
Udio zaposlenih u UGT djelatnosti	2.59
Indeks turističke razvijenosti	27.50

Izvor: [https:// www.iztzg.hr/hr/itr/](https://www.iztzg.hr/hr/itr/), obrada Tre Terre d.o.o.

Turizam kao jedan od nositelja gospodarske aktivnosti u Općini zahtjeva posebnu pažnju. Uključenost lokalnog stanovništva u turistički sektor i vezane djelatnosti je sve veća te se sukladno tome povećavaju i smještajni i drugi turistički kapaciteti. Nakon prve godine pandemije COVID-19 turističku sezonu 2020./2021. godine spasio je dobar srpanj i kolovoz, no sezona je postala još kraća, tj. fokusirana na navedene mjesece. Unatoč rizicima, turizam je i dalje značajan izvor prihoda lokalnog stanovništva te jedna od propulzivnijih grana s izravnim učinkom na ostale sektore.

Iz prikazanog grafikona može se iščitati jasni učinak pandemije na velik pad broja noćenja u 2020. godini. Unatoč dolasku cjepiva i procjepljivanju stanovništva

pandemija će dugoročno utjecati na turistička kretanja i trendove u globalnom turizmu te postoji značajni dio turista koji radije bira kuće za odmor i obiteljske smještajne kapacitete nego klasične hotele. Novi trendovi mogu se pozitivno i negativno odraziti na lokalno područje te je ključno pravovremeno pozicioniranje na turističkom tržištu. Očekuje se rast popularnosti bližih tzv. auto destinacija što s obzirom na naša tradicionalna turistička tržišta može imati pozitivan učinak i rezultirati većim dolaskom gostiju.

Graf prikazuje broj ležaja na području Općine, te jasno pokazuje intenzitet ulaganja u smještaj. U trenutnim uvjetima upitna je održivost turizma s obzirom na slabu popunjenost objekata izvan glavne turističke sezone. U narednom razdoblju ključno je postići proširenje turističke ponude dodatnim sadržajima kako bi se produljila turistička sezona. Na području Općine je u srpnju i kolovozu ostvareno 67 % svih noćenja, dok se od listopada do svibnja ostvari samo 8 % noćenja.

3. Ciljevi i prioriteti razvoja

Općina Marčana nalazi se na jugoistočnom dijelu jedne od najrazvijenijih županija u Hrvatskoj, u neposrednoj blizini Grada Pule, s kojim je jako dobro cestovno povezana.

Općina ima razvijenu mrežu naselja te nema dominantno općinsko središte. Naselje Marčana je administrativno središte Općine, no Lobarika zbog svoje blizine Gradu Puli i položaja na državnoj cesti ima izraženiju gospodarsku aktivnost te

posljedično sustiže Marčanu i po broju stanovnika. Sve se više razvijaju naselja bliža obali kao što su Krnica, Rakalj, Peruški, Pavićini i Kavran koja imaju svoje razvojne i identitetske posebnosti. Ne smije se zaboraviti ni čitava mreža manjih ruralnih sredina u unutrašnjosti koja također imaju drugačiju razvojnu osnovu, od kojih neka i više gravitiraju Vodnjanu nego Marčani zbog blizine i više funkcija.

Jedan od osnovnih ciljeva je izgraditi okruženje gdje će mladi ljudi ostajati u ruralnoj sredini, a dugoročna vizija je i doseljavanje mladog obrazovanog stanovništva na područje Općine. Preduvjet za ostvarenje takvih migracija je konkurentno gospodarstvo, visokotehnološka zanimanja, adekvatna mjesečna primanja te ostali socijalni preduvjeti za podizanje obitelji kao što su moderni vrtići i škole. Općina Marčana se zbog svoje klime, blizine očuvane morske obale obale te prometne povezanosti može smatrati ugodnim mjestom za život. Privlačenje mladih ljudi mora uključivati i posebne pogodnosti za gradnju kuće na području općine. Adekvatnim pristupom postoji mogućnost privlačenja tzv. digitalnih nomada posebice izvan glavne turističke sezone kako bi se dodatno popunili lokalni smještajni kapaciteti.

Iako Općina Marčana kao cjelina ima povoljne demografske pokazatelje u odnosu na svoje okruženje te cijeli prostor RH, horizontalno će se kroz sve mjere prožimati aktivnosti koje doprinose demografskom oživljavanju prostora. Isto će se omogućiti upravo kroz temeljna tri cilja Plana razvoja, a to je prvenstveno konkurentno i održivo gospodarstvo, potom veća kvaliteta života te učinkovito dugoročno upravljanje resursima na prostoru Općine.

Važna misija je razvoj javne infrastrukture s posebnim naglaskom na digitalna i zelena rješenja financirana kroz EU fondove. Olakšavanje poduzetničke aktivnosti kroz uklanjanje svih barijera u nadležnosti Općine.

Kako bi se ostvarila vizija razvoja potrebno je razviti posebne ciljeve te prioritete za naredno razdoblje. Isti su usklađeni s dugoročnim aktima strateškog planiranja, a provedbeni plan se razradio u konkretno planiranje mjera i aktivnosti. Na razini mjera definirani su pokazatelji koji će poslužiti kao okvir za praćenje i vrednovanje provedbe Plana razvoja. Sve mjere ujedno uključuju i terminski plan provedbe projekata te indikativni financijski okvir.

Cilj 1. – Razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva

Kao što je navedeno u uvodnom dijelu na prostoru Općine Marčana nema većih registriranih gospodarskih subjekata. Svi postojeći subjekti su mikro i male tvrtke za čiji je razvoj potrebno olakšavanje njihovog poslovanja i ubrzavanje procesa. Uz razvoj postojećih lokalnih tvrtki potrebno je razraditi mjere za privlačenje novih investicija te pojačati gospodarsku aktivnost u Općini. Važno je i

prepoznavanje trendova na tržištu te poticanje suradnje postojećih gospodarskih aktivnosti na području Općine, primjerice obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i privatnih iznajmljivača. Razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva realizirat će se kroz sljedeće prioritete:

Prioritet 1.1. - Razvoj poslovne infrastrukture

Općina Marčana će olakšati poslovanje na svom području stvaranjem preduvjeta za opstanak postojećih te dolazak novih poslovnih subjekata budući da su upravo oni glavni pokretač razvoja. Preduvjeti se prvenstveno baziraju na jačanju poslovne infrastrukture te osiguravanja područja na kojem poslovni subjekti mogu obavljati svoju gospodarsku djelatnost. Izgradnja poslovnih ili poduzetničkih zona te njihovo opremanje može biti dodatna motivacija poduzetnicima da svoje poslovanje prenesu na područje Općine Marčana. Provedbom takvih projekata na lokalnoj razini doprinijeti će se poboljšanju dostupnosti poslovne infrastrukture malim, srednjim i velikim poduzećima što će rezultirati otvaranjem novih radnih mjesta čime će se povećati konkurentnost Općine.

Relativna blizina regionalnog centra Grada Pule jedan je od faktora razvoja koji se može pozitivno utjecati na razvoj poduzetništva. S obzirom da na području Općine nema velikih poslovnih subjekata, razvojem poslovne infrastrukture i određenim motivacijama može se pokušati privući veće tvrtke koje bi značajnije unaprijedile gospodarsku sliku lokalnog područja.

Prioritet 1.2. – Stvaranje sinergija poljoprivrednih grana i turizma

Osim već razvijenog turizma, na području Općine velik potencijal postoji u ribarstvu i poljoprivredi. Oba sektora mogu profitirati ukoliko više surađuju budući da turizam treba lokalne i svježije namirnice, a poljoprivreda i ribarstvo trebaju tržište na koje mogu plasirati svoje proizvode. Općina Marčana ima izuzetno povoljne uvjete za daljnji razvoj ribarstva. U uvali Budava hrvatska tvrtka za marikulturu *Cromaris* ima ribogojilište, a tvrtka Aqua farma iz Raklja bavi se školjkašima na predmetnom području. Iskoristive poljoprivredne površine i očuvan okoliš predstavljaju potencijal za razvoj ekološke poljoprivrede, a za čijim proizvodima postoji sve veća potražnja. Na lokalnom području najčešće se uzgajaju masline i vinova loza. Na području Općine se nalaze i dvije sirane Vesna Lobarika i Stancija Kumparička te farma koza Cokuni.

Ruralni turizam izuzetno je važan za razvoj ruralnih područja budući da integrira ekonomsku turističku aktivnost, okoliš i lokalnu zajednicu te postaje pokretač poljoprivredne proizvodnje. Neiskorištenost poljoprivrednog zemljišta jedan je od temeljnih problema upravljanja resursima na području cijele Hrvatske. Poljoprivredne površine obuhvaća najveći udio ukupne površine Općine, a unatoč

smanjenom gospodarskom značaju poljoprivrede u odnosu na njenu povijesnu ulogu i dalje je važna grana gospodarstva. Poljoprivreda tako postaje izvor dodatnog prihoda stanovništva. Gospodarska funkcija poljoprivrede dolazi do izražaja prvenstveno kroz integraciju u turističku ponudu. U okviru ovog prioriteta, a u skladu s trendovima na europskom tržištu, poljoprivreda ima iznimno važnu funkciju u očuvanju ekosustava. Posebice se to odnosi na krška područja koja su iznimno osjetljiva, ali i bogata urodom. Očuvanje krških pašnjaka jedan je od prioriteta, a plaćanje za korištenje pašnjačkih površina u svrhu ekološke proizvodnje je postalo uobičajeno u Europskoj uniji.

Kako bi se postiglo efikasnije upravljanje poljoprivrednim zemljištem prvo se trebaju pojednostavniti ili otkloniti sve administrativne barijere. Uređivanje imovinsko-pravnih odnosa preduvjet je za okrupnjavanje zemljišta te time lakše kupoprodaje. Država je omogućila jedinicama lokalne samouprave da same kreiraju plan raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem, a čiji udio je značajan u ukupnoj masi poljoprivrednog zemljišta.

Cilj 2. – Podizanje kvalitete života

Ulaganja u podizanje kvalitete života, osim lokalnom stanovništvu, doprinose i turistima budući da utječu i na podizanje kvalitete njihovog boravka. Time se pak izravno povećava zadovoljstvo turista pa se omogućava i kvalitativni i kvantitativni razvoj turizma. Kvaliteta života lokalnog stanovništva preslikava se na sve sektore pa će tako mjesto pogodno za život biti i mjesto atraktivno za nova ulaganja. Prometna, komunalna i društvena infrastruktura su jedna od osnovnih ulaganja na lokalnoj razini.

Prioritet 2.1. – Ulaganja u prometnu i komunalnu infrastrukturu

Prvi prioritet za podizanje kvalitete života na području Općine su ulaganja u prometnu i komunalnu infrastrukturu što je razvidno i po broju projekata predviđenih u mjerama. Osim lokalnom stanovništvu navedeni projekti će doprinijeti i razvoju turizma i drugih gospodarskih djelatnosti.

Prioritet 2.1. – Razvoj društvene infrastrukture

Kod društvene infrastrukture prvenstveni je fokus na ulaganja u pedagoško obrazovnu infrastrukturu i programe, socijalnu infrastrukturu te promicanje protupožarne i civilne zaštite.

Cilj 3. – Učinkovito dugoročno upravljanje resursima

Učinkovito i održivo upravljanje resursima jedna je od temeljnih odrednica politike Europske unije. Ključan je naglasak na ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, u skladu s čim su i definirani prioriteti provedbe javne politike u narednom razdoblju. Upravljanje koje naglasak stavlja na učinkovitost te održivost prirodnih i gospodarskih sustava doprinijet će ugodnijem življenju na području Općine, ali i privlačenju novih te rastu postojećih gospodarskih aktivnosti zbog povećane konkurentnosti na tržištu te pozitivnih učinaka usklađivanja s europskim prioritetnim trendovima.

Prioritet 3.1. – Zaštita okoliša

Zelena tranzicija je prioritet nove financijske perspektive Europske unije te se mogu očekivati sve veće potpore za ulaganja u zelena rješenja u gospodarstvu i javnom sektoru. Politika zaštite okoliša prema odrednicama EU mora biti ugrađena u sve aspekte života, od ekonomskih, socioloških, kulturoloških do političkih. Pored očuvanja prirodnih resursa cilj plana razvoja je odgovornim ponašanjem te primjenom novih tehnologija i načela zelenog gospodarstva potaknuti suvremene metode u tradicionalnoj autohtonoj poljoprivredi, razvoj lokalnog srednjeg i malog poduzetništva, te razvoj selektivnih oblika turizma.

Posebna pozornost u narednom razdoblju posvetiti će se povećanju energetske učinkovitosti, poticanju gradnje zelene infrastrukture, racionalnom zbrinjavanju otpada, recikliranju i kružnom gospodarstvu. Planirana su ulaganja i poticanje primjene obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti objekata kod gospodarskih subjekata na lokalnom području, recikliranje otpada te saniranje divljih deponija otpada. Osmislit će se sustav poticaja za poduzetničke ideje i projekti koji uključuju načela zelenog gospodarstva u svoje poslovanje. Jedna od planiranih aktivnosti je uključivanje škola i vrtića u „zelene“ projekte.

Prioritet 3.2. – Digitalizacija javnih usluga i ulaganje u ljudske resurse

Digitalizacija kao nužan proces u unaprjeđenju poslovanja predstavlja izazov za ruralna mjesta koja nisu trenutno kapacitirana za učinkovitu primjenu naprednih tehnoloških inovacija. Digitalizacija ne podrazumijeva samo nabavljanje IT opreme, već je usko povezana s razvojem ljudskog kapitala, tj. edukacijom pojedinaca i zajednice. Uz napredne tehnologije ne smije se zaboraviti na prateću infrastrukturu koja je preduvjet za daljnji razvoj tehnoloških rješenja. Brz i svima dostupan internet danas je temeljna infrastruktura, a na ključnim javnim mjestima potrebna je javna besplatna bežična mreža. Uz to potrebna su ulaganja u povezanost optičkim kablovima te razvoj nove mobilne mreže pete generacije (5G). Projekt razvoja infrastrukture širokopojsnog pristupa na području jedinica lokalne samouprave:

Općina Medulin, Općina Barban, Općina Ližnjan-Lisignano i Općina Marčana čija je realizacija u tijeku trebao bi osigurati ostvarenje dijela tehničkih pretpostavki za ostvarenje ovog prioriteta.

Digitalizacija je jedan od osnovnih oslonaca koncepta pametnih sela. Pametna sela podrazumijevaju jačanje otpornosti ruralnih područja kroz inovativna rješenja lokalne zajednice. Dakle, lokalna zajednica treba odlučiti kako koristiti digitalnu tehnologiju s obzirom na svoje mogućnosti, prednosti i nedostatke. Pametna sela uz digitalnu tehnologiju uključuju i ostale elemente poput zbrinjavanja otpada, obnovljivih izvora energije, zajedničkog korištenja poljoprivredne mehanizacije, raznih e-usluga poput e-uprave i e-učenja, ruralnog turizma itd.

Jedan od osnovnih prioriteta Općine je kontinuirano razvijati predmetni koncept uz digitalnu tranziciju vlastitog poslovanja i poticanje lokalnih poslovnih subjekata i stanovnika na primjenu novih naprednih rješenja koja postaju trend na području Europske unije. Prvenstveno će se isto nastojati ostvariti kroz organizaciju edukacija.

4. Usklađenost prioriteta s ciljevima nacionalne razvojne strategije

Prioriteti djelovanja Općine Marčana u mandatnom razdoblju u potpunosti su usklađeni s ključnim ciljevima Nacionalne razvojne strategije.

Ciljevi nacionalne razvojne strategije određuju smjer i trendove razvoja na cjelokupnoj nacionalnoj razini u nadolazećem razdoblju te je nužno da se na lokalnoj razini postigne logična usklađenost, kako bi se ostvario sinergijski napredak i regionalna usklađenost i povezanost. Upravo je takav model zauzela javna uprava Općine Marčana koja kroz prepoznate prioritete u potpunosti adresira ciljeve Nacionalne razvojne strategije, ali i primjenjivije, Plana razvoja Općina Marčana za razdoblje 2021-2027. Dakako, i svi drugi strateški dokumenti Marčane koreliraju s ciljevima Nacionalne razvojne strategije, čime se stvara potpuna usklađenost temeljena na ujednačenim standardima i određenim ključnim strateškim ciljevima.

5. Mjere, aktivnosti i razvojni projekti

Cilj 1. – Razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva

Prioritet 1.1. - Razvoj poslovne infrastrukture

Mjera 1.1.1. Priprema i opremanje gospodarskih i poduzetničkih zona

Općina Marčana namjerava ulagati u gospodarske i poduzetničke zone koje imaju za cilj pokretanje i obavljanje poduzetničke odnosno gospodarske aktivnosti. Radi se prvenstveno o poslovnim zonama koje su u cijelosti ili dijelom u državnom vlasništvu, tj. vlasništvu Općine Marčana ili Republike Hrvatske, a manjim dijelom o poslovnim zonama u kojima je zemljište u privatnom vlasništvu, ali čiji vlasnici imaju jasnu viziju razvoja. Ovakve zone omogućile bi poduzetnicima povoljnije uvjete građenja ili najma prostora te dijeljenja resursa s ostalim poduzetnicima u zoni. Trenutno je aktivna gospodarska zona Marčanka koja pretežito gospodarsko – industrijske namjene, no samo dijelom izgrađena te u njoj djeluje nekoliko poslovnih subjekata. Cilj je ispunjenje kapaciteta ove gospodarske zone.

Cilj u provedbenom razdoblju je aktivacija poslovna zone Lobarika čija površine iznosi 4 ha, a nalazi se južno od Lobarike na području državnog zemljišta - bivše vojne zone Lobarika. Ulaganje u razvoj poslovne zone ostvariti će se kroz partnerstvo RH i Općine gdje bi Općina aktivno sudjelovala u opremanju iste te dodjeljivala zemljišta gospodarskim subjektima koji odluče pokrenuti poslovanje na području zone.

Iznos investicije – 7.500.000,00: dodatno opremanje poslovne zone Marčanka (2.500.000 kn), priprema i opremanje poslovne zone Lobarika (bivše vojno područje južno od Lobarike) (4.500.000 kn)

Razdoblje realizacije: 2022 – 2024

Mjera 1.1.2. Potpora malom i srednjem poduzetništvu

Potporama malom i srednjem poduzetništvu želi se postići povećanje broja zaposlenih, te dodatno privući poduzetnike na ovo područje.

Jedan od ciljeva Općine jest sufinanciranje nabave opreme poduzetnicima čime se olakšava proces pokretanja poduzetničke aktivnosti. Mala i srednja poduzeća moraju konstantno ulagati u poslovne procese kako bi ostali konkurentni i napredovali. Često oprema za rad iziskuje ulaganje većih financijskih sredstava. Općina stoga kao poticajnu mjeru planira sufinanciranje dijela kamate na poslovne kredite.

Nadalje, Osnova svakog dobrog projekta uključuje internacionalizaciju, koja podrazumijeva prezentaciju na inozemnim tržištima kroz sudjelovanje na sajmovima i izložbama. Općina Marčana stoga ima u planu sufinanciranje takvih aktivnosti.

Iznos investicije – 400.000,00 kn: potpore za sufinanciranje nabavke opreme i inventara te ulaganja u standarde kvalitete (60.000 kn godišnje); subvencioniranje poduzetničkih kredita (20.000 kn godišnje); potpore za sufinanciranje nastupa

poduzetnika na sajmovima, izložbama te izradu promotivnih materijala (20.000 kn godišnje)

Pokazatelji: broj nastupa poduzetnika na sajmovima i izložbama, ukupni prihodi poduzetnika sa sjedištem u Općini Marčana

Razdoblje realizacije: 2022 – 2025

Mjera 1.1.3. Osnivanje poduzetničkog inkubatora

Kao uspješan model potpore poduzetnicima početnicima na brojnim drugim ruralnim područjima pokazao se poduzetnički inkubator koji treba pružiti prostor i opremu te svu ostalu prateću infrastrukturu za početak poslovanja novih poduzetnika. Projekt poduzetničkog inkubatora će uz izgradnju ili rekonstrukciju odgovarajućeg objekta te njegovo opremanje poseban naglasak staviti na stručnu podršku te edukaciju što se veže na prethodnu mjeru. Planirano je da lokalni poduzetnički inkubator postane mjesto razmjene ideja i između stanara odnosno novih poduzetnika što može dodatno unaprijediti njihov rad i povećati konkurentnost.

Osim izgradnje moguća je rekonstrukcija nekog od postojećih objekata u vlasništvu Općine Marčana te njegovo stavljanje u funkciju poduzetničkog inkubatora. Predviđena lokacija nalazi se na čestici 342 zgr. i dijelu k.č.br. 796/3, obje k.o. Marčana.

Iznos investicije: 4.000.000 kuna

Period realizacije: 2025

Prioritet 1.2. – Stvaranje sinergija poljoprivrednih grana i turizma

Mjera 1.2.1. Financiranje lokalnih projekata putem Programa ruralnog razvoja RH

Korištenje EU fondova je ključno za opstanak i daljnji razvoj lokalnih OPG-ova. Niz mogućnosti lokalnim poljoprivrednicima i ribarima pruža se i putem LAG-a i LAGUR-a. EU sufinancirana ulaganja omogućuju održivost i porast konkurentnosti OPG-a te usklađivanje poslovanja s europskim i svjetskim tržištem. S ciljem povećanja konkurentnosti lokalnim poljoprivrednicima Općina Marčana u dobivanju EU sredstva planira se kontinuirano održavanje edukacija o planiranim natjecanjima, uvjetima i kriterijima prijave. Jedan od prioriteta razvoja je poticanje

primjene novih tehnologija i inovacija u poljoprivredi i ribarstvu. Općina će kontinuirano pratiti natječaje iz novog Programa ruralnog razvoja do 2027. godine te aktivno pripremati i prijavljivati projekte javne i društvene infrastrukture. Cilj je prijaviti što je moguće više infrastrukturnih prijeko potrebnih projekata te ishoditi bespovratna sredstva za iste.

Iznos investicije – 80.000,00 kn: organizacija edukacija i konzultantske usluge (20.000 kn godišnje)

Pokazatelji: iznos ostvarenih bespovratnih sredstava na području Općine Marčana, broj projekata koji su sufinancirani iz EU fondova

Razdoblje realizacije: 2022 – 2025

Mjera 1.2.2. Potpore poljoprivredi s posebnim naglaskom na ekološku poljoprivredu

Razvoj ekološke poljoprivredne ima cilj da do 2030. godine 25% poljoprivrednih površina bude namijenjeno ekološkom uzgoju što je sukladno Akcijskom planu EU. Za razvoj iste nužne su edukacije i osposobljavanje poljoprivrednih proizvođača. U suradnji s relevantnim institucijama kroz edukacije će se objasniti postupak administrativnog certificiranja ekološke proizvodnje. Lokalni poljoprivrednici će se kroz edukacije upozoriti i na rizike koji proizlaze iz ekološke proizvodnje, od kojih je ključni smanjeni prinos u odnosu na konvencionalnu uobičajenu proizvodnju. Namjera Općine je ovakvim aktivnostima potaknuti lokalne poljoprivrednike na primjenu ekološke poljoprivrede te im olakšati isti proces.

Kako bi cjelokupni proces uspio potrebno je izraditi program raspolaganja državnim zemljištem. Navedeno bi omogućilo davanje u zakup i prodaju državnog poljoprivrednog zemljišta.

Iznos investicije – 200.000,00 kn: potpora obrazovanju i stručnom osposobljavanju poljoprivrednih proizvođača (25.000 kn godišnje); podrška promociji i plasmanu lokalnih poljoprivrednih proizvoda (15.000 kn godišnje); kontinuirano i efikasno davanje u zakup i prodaja državnog poljoprivrednog zemljišta (10.000 kn godišnje)

Pokazatelji: broj novih certificiranih ekoloških proizvođača, broj poljoprivrednika koji su prošlo stručno osposobljavanje, broj hektara državnog poljoprivrednog zemljišta koje je dano u zakup ili je prodano

Razdoblje realizacije: 2022 – 2025

Mjera 1.2.3. Izgradnja i uređenje turističke infrastrukture

U tijeku je priprema projekta uređenja poučno rekreativne staze koji je prijavljen za financiranje iz EU fondova, a u budućnosti se očekuje otvaranje EU natječaja koji će omogućiti uređenje i opremanje centra za posjetitelje s lokalnim tematskim sadržajima kao što su kuća ribarstva u Krnici te kuća biciklizma koja se nalazi u Loborici. Nastavljaju se projekti uređenja i održavanja plaža, koji su uglavnom ovisni o i dalje će velikim dijelom primarno ovisiti o Proračunu Općine u kojem se moraju predvidjeti sredstva za navedene sadržaje budući da su more i plaže primarni motiv dolaska turista na područje Općine.

Iznos investicije – 3.500.000,00 kn: uređenje kuće ribarstva u Krnici (700.000 kn), uređenje kuće biciklizma u Loborici (300.000 kn), uređenje turističko-kulturnog centra u Krnici (800.000 kn), uređenje i označavanje biciklističkih staza postojećim putovima (900.000 kn), uređenje plaža u Dugoj uvali i Krničkom portu (800.000 kn)

Pokazatelji: broj uređenih objekata, dužina uređenih staza (km), broj uređenih plaža

Razdoblje realizacije: 2022 – 2025

Mjera 1.2.4. Uređenje sportskih lučica

Kako je prije prezentirano općina ima razvedenu obalu, sa mnoštvom uvala od kojih su najveće Budava i Vinjole na južnom, odnosno Krnička uvala i Raški zaljev na sjevernom području općine. Uvala Budava je danas ribogojilište te se koristi i kao lučica za ribarske brodove. Zaljev Vinjole omogućava vez manjeg broja rekreativnih plovila te ribarskih brodova. Krnički porat je veći i služi kao privezište ribarskih brodica, a po ljeti i kao privezište turističkih plovila.

Iznos investicije – 8.500.000,00 kn: uređenje sportske lučice u Krničkom portu (4.000.000 kn), uređenje sportske lučice u Budavi (3.000.000 kn), osnovno uređenje i sanacija izdvojenih lučkih područja – gatova i pristana u uvalama Mala Vinjola, Vinjola, Kalavojna i Sv. Mikula (1.500.000 kn)

Razdoblje realizacije: 2024 – 2025

Cilj 2. – Podizanje kvalitete života

Prioritet 2.1. – Ulaganja u prometnu i komunalnu infrastrukturu

Mjera 2.1.1. Ulaganje u cestovnu infrastrukturu

Općina Marčana izuzetno je razvedena, tj. ima puno naselja rasprostranjenih po prostoru općine te je iste važno funkcionalno prometno povezati u logičan i učinkovit sustav. Ističe se potreba za ulaganjem u cestovnu infrastrukturu prema obali koja trpi povećani promet u ljetnim mjesecima, a nalazi se na zahtjevnom terenu i trenutno je manjkava. Uz kvalitetne prometnice očekuje se ulaganje u popratnu cestovnu infrastrukturu kao što su parkirališta, punionice za električne automobile i druga električna vozila. Potrebno je razmotriti i lokaciju za benzinsku crpku.

Upravo broj predviđenih ulaganja u prometnu infrastrukturu potvrđuje da su isti na prioritetnoj listi.

Do 2025. planiraju se izgraditi veći zahvati : Dio nerazvrstane ceste Radeki Glavica – Muntić (1.000.000 kn), Od ceste Peruški – Duga uvala do Kavala (1.000.000 kn), Rakalj – Kalavojna sa izgradnjom prilaza predjelu Hiže – Škrile (1.100.000 kn), LC 50144 – Boduleri (1.305.000 kn), ŽC 5101 – Livovići (180.000 kn), D 66 – St. Palijon (720.000 kn), Rekonstrukcija D66 kroz Marčanu (12.000.000kn), rekonstrukcija ŽC 5119 u duljini 800 m od nogometnog igrališta u Krnici do place (4.500.000kn).

Iznos investicije: 22.000.000kn

Razdoblje realizacije: 2025

Mjera 2.1.2. Projekti vodoopskrbe

Javnu vodoopskrbu općine Marčana provodi i koordinira tvrtka Vodovod Pula d.o.o. te je shodno tome općina Marčana jedan je od osnivača tvrtke. U narednom razdoblju provedbe Plana razvoja planirana je realizacija nekoliko značajnih projekata izgradnje nove te rekonstrukcije postojeće vodovodne mreže.

iz PUR-a c/p ali mijenjan iznos za Rakalj

Iznos investicije – 25.000.000,00: Izgradnja vodovodne mreže Radeki polje – Radeki Glavica (1.300.000 kn); izgradnja nove vodovodne mreže Krnica – Rakalj (5.760.000 kn); rekonstrukcija vodovodne mreže Rakalj (12.000.000 kn); rekonstrukcija vodovodne mreže Prodol – Divšići (6.000.000 kn)

Razdoblje realizacije: 2025

Mjera 2.1.3. Projekti javne odvodnje

Izgradnja i povezivanje sustava odvodnje također je jedan od prioriteta razvoja općine jer ima brojne pozitivne učinke na stanovništvo, industriju, poljoprivredu i turizam. Izuzetno je bitan i aspekt zaštite okoliša, tj. u ovom slučaju prvenstveno očuvanje kvalitete mora.

Iznos investicije – 57.000.000,00 kn: projekt javne odvodnje naselja Marčana (25.000.000 kn); projekt javne odvodnje naselja Lobarika (22.000.000 kn); projekt javne odvodnje naselja Divšići (10.000.000 kn)

Razdoblje realizacije: 2025

Mjera 2.1.5. Izgradnja i proširenje groblja

Izgradnja i proširenje groblja planira se sukladno mogućnostima općine i potrebama stanovništva. Rekonstrukcija groblja izvoditi će se u više faza kroz godine.

Iznos investicije – 6.000.000,00 kn: proširenje groblja Lobarika – I. faza (3.000.000 kn); izgradnja novog groblja Krnica – I. faza (2.500.000 kn); proširenje groblja Kavran (500.000 kn);

Razdoblje realizacije: 2025

Prioritet 2.1. – Razvoj društvene infrastrukture

Mjera 2.2.1. Obrazovna infrastruktura

U skladu s planom općine za ulaganje u obrazovanje u ovom razdoblju provedbe Plana razvoja planira se izgradnja zgrade OŠ Marčana te dogradnja zgrade OŠ u Krnici. Općina Marčana će u oba projekta osigurati zemljište za izgradnju dok će Istarska županija biti investitor.

Iznos investicije – 28.000.000,00 kn: izgradnja zgrade osnovne škole Marčana (23.000.000 kn); rekonstrukcija zgrade osnovne škole u Krnici (5.000.000 kn)

Razdoblje realizacije: 2025

Mjera 2.2.2. Ulaganje u sportsku infrastrukturu

Potrebe u sektoru sporta na području Općine planiraju se riješiti izgradnjom sportskih dvorana u Marčani i Krnici. Trenutno nepostojanje adekvatnog sportskog

objekta zatvorenog tipa može mogućnost bavljenja sportom ograničiti na sezonu lijepog vremena.

Iznos investicije – 19.000.000,00 kn: izgradnja sportske dvorane u Krnici (15.000.000 kn); izgradnja sportskog centra u Marčani (4.000.000,00 kn)

Razdoblje realizacije: 2026

Mjera 2.2.3. Ulaganje u vatrogastvo

Izgradnjom i opremanjem vatrogasnog doma u Raklju osigurati će se adekvatan prostor za smještaj opreme, te rad i obuku vatrogasaca. Navedeno će doprinijeti većoj efikasnosti i bržoj intervenciji u akcijama zaštite, spašavanja i gašenja požara.

Iznos investicije – 4.000.000,00 kn: izgradnja i opremanje vatrogasnog doma u Raklju (4.000.000 kn)

Razdoblje realizacije: 2025

Cilj 3. – Učinkovito dugoročno upravljanje resursima

Prioritet 3.1. – Zaštita okoliša

Mjera 3.1.1. Gospodarenje otpadom

Pula Herculanea d.o.o. vrši organizirano skupljanje i odvoz komunalnog otpada na području Općine Marčana, a prikupljeni otpad se odvozi izvan Općine Marčana na odlagalište Kaštjun. Krupni komunalni otpad odvozi tvrtka čiji je osnivač Općina Marčana odnosno Mandalena d.o.o.

Sustav gospodarenja otpadom prvenstveno se do sada vodio kao komunalno pitanje gdje je odvoz otpada bio važan za normalno funkcioniranje zajednice. No, dosadašnji model gospodarenja otpadom više nije održiv. Otpad je resurs za čije je adekvatno zbrinjavanje potrebno integralno rješenje koje uključuje ekonomski i ekološki model. S obzirom da se radi o kompleksnom pitanju, izrađen je Plan gospodarenja otpadom Općine Marčana 2017. – 2022. koji je ponudio više odgovora za rješavanje predmetnih izazova.

U proteklih nekoliko godina izvršene su pripremne radnje te značajna ulaganja na području zbrinjavanja otpada. Pred završetkom U tijeku je izgradnja reciklažnog dvorišta, za koju su odobrena bespovratna sredstva iz EU fondova odnosno gotovo 85% planiranog ulaganja financirati će se bespovratnim sredstvima. U protekle dvije

godine nabavljeni su i spremnici za pojedine vrste komunalnog otpada uz 85%-tno sufinanciranje preko Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Kroz anketni upitnik istaknula se potreba za odlagalištem za gospodarski otpad stoga je planirano razmotriti predmetno ulaganje te napraviti analizu potrebe za istim.

U sklopu reciklažnog dvorišta potrebno je osigurati prijam i zbrinjavanje manjih količina građevnog i zelenog otpada iz kućanstava, dok je za građevinski otpad ostalih korisnika potrebno izgraditi reciklažno dvorište za prijam, recikliranje i druge vidove ponovne uporabe građevnog otpada, samostalno ili u suradnji s okolnim jedinicama lokalne samouprave. Poželjna je izgradnja reciklažnog dvorišta za građevni otpad temeljem privatne inicijative.

Obzirom na pretežitu strukturu korisnika javne usluge sakupljanja komunalnog otpada (kućanstva) biorazgradivi otpad zbirnjavat će se pretežito u samim kućanstvima za što je potrebno pružiti potporu kroz nabavku oko 1.500 kompostera veličine primjerene potrebama tih kućanstava.

Kroz predmetni Plan razvoja izdvojen je kao jedan od ključnih projekata sanacija postojećih divljih deponija. te nabava dodatnih spremnika za odvojeno prikupljanje otpada.

Iznos investicije – 5.500.000,00: izgradnja reciklažnog dvorišta za prijam i uporabu građevnog otpada (4.000.000 kn); nabava 1500 kompostera za kućanstva u više veličina (500.000 kn); sanacija divljih deponija (1.000.000 kn)

Razdoblje realizacije: 2022 – 2025

Mjera 3.1.2. Upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom

Očuvanje kulturne baštine i njeno svakodnevno korištenje u kulturne i turističke svrhe jedan je od ciljeva u narednom provedbenom razdoblju. Općina Marčana ima izrađenu konzervatorsku podlogu s inventarom kulturno-povijesne baštine koji uključuje klasifikaciju, mjere zaštite te pravnu regulativu. U planu je obnova zidina Mutvorana te lokaliteta Stari Rakalj.

Iznos investicije – 2.700.000,00 kn: statička sanacija i obnova obrambenih zidina Mutvorana (1.900.000 kn); iskop arheoloških slojeva i konstruktivna i građevinska sanacija nalaza na lokalitetu kaštela i gradine Stari Rakalj (800.000 kn)

Razdoblje realizacije: 2022 – 2025